

بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آیین نامه آموزشی دوره

دکتری عمومی پزشکی

مصوب شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۶/۵/۱

آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی
مصوب شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی
مورخ ۱۳۹۶/۵/۱

آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی که به تایید دبیرخانه شورای آموزشی پزشکی عمومی رسیده است، در ۱۳ فصل، ۹۳ ماده و ۹۶ تبصره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ به تصویب رسید.

این آیین‌نامه از ابتدای سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجرا است و از این تاریخ کلیه آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین‌نامه لغو می‌شود.

مورد تأیید است

دکتر سید منصور رضوی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر طاهره چنگیز

دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی

مورد تأیید است

دکتر باقر لاریجانی

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رای صادره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ در مورد آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی صحیح است، به واحدهای مجری ابلاغ شود.

دکتر سید حسن هاشمی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

تعاریف

تعاریف زیر در آیین نامه های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می باشد و جزء لاینفک آیین نامه ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی:

مؤسسه ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید.

هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می شود.

دانشکده علوم پزشکی:

دانشکده علوم پزشکی مؤسسه آموزشی، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید.

دانشکده:

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می شود. مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی:

مؤسسه آموزش عالی است که از تجمع گروه های آموزشی در سطح کاردانی رشته های گروه پزشکی تشکیل می گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته های تحصیلی در آن دایر است.

مؤسسه:

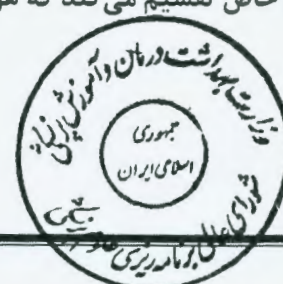
مؤسسه در آموزش عالی یک مفهوم عام است که به هر یک از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده باشد، اطلاق می گردد.

گروه آموزشی:

عهده دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با یک رشته و یا یک شاخه می باشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی

گروه آزمایشی:

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاه ها، داوطلبان را بر حسب رشته های انتخابی به گروه های خاص تقسیم می کند که هر یک از این گروه ها، گروه آزمایشی نامیده می شود.

دوره:

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در یک رشته که در چارچوب نظام خاص و در یک مدت زمان معین به دانشجو ارائه می‌شود، تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود. دوره‌های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه می‌شوند:

- کاردانی (فوق دیپلم)
- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته
- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته
- دکتری عمومی
- دکتری تخصصی (Ph.D.)
- تخصص بالینی (دستیاری)
- فوق تخصص

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع‌آوری نمرات و اعلام نتایج را بر عهده دارد.

استاد/مدرس:

هر عضو هیأت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را بر عهده دارد استاد/مدرس نامیده می‌شود.

رشته:

رشته یکی از شعب فرعی گروه‌های علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد. در دو رشته متمایز دروس مشترک نباید از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش:

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده می‌شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدها کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس:

دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر به دروس پیوسته (پیش نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم یا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباری و انتخابی و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس، به دروس نظری، عملی، نظری و عملی، نظری - عملی، کارآموزی، کارورزی و کارآموزی در عرصه، تقسیم می‌شود.

تبصره:

دروسی که به صورت نظری و عملی نوشته می‌شوند مستقل از یکدیگر تدریس می‌شوند و هر یک کد جداگانه و نمره جداگانه دارند.

دروسی که به صورت نظری - عملی نوشته می‌شوند یک درس محسوب شده و کد مشترک و نمره مشترک دارند.

دروس عمومی:

دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان بر اساس فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روشهای علمی عرضه می‌شود. این درس برای کلیه دانشجویان تمامی رشته‌های علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دوره‌های دکتری عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی:

این درس به دو دسته: درس پایه و درس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم می‌شود:

الف- درس پایه: دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر درس تخصصی رشته عرضه می‌شود.

ب- درس تخصصی رشته: دروسی است که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارایی‌های علمی و عملی یک رشته تدریس می‌شود.

دروس جبرانی:

در صورتی که دانشجو دروسی را در مقطع قبل نگذرانده باشد، موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر، به تشخیص گروه آموزشی و مطابق برنامه آموزشی مربوطه، آن درس را به عنوان درس جبرانی بگذراند.

دروس اجباری/الزامی (Core):

دروسی است که فارغ التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با درس دیگر قابل تعویض نمی‌باشد.

دروس انتخابی (Non-Core):

دروسی است که با توجه به مقررات و برنامه‌های آموزشی می‌توان آنها را از میان مجموعه‌ای از درس انتخاب کرد.

دروس پیوسته (پیش نیاز):

دروسی است که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است.

درس جبرانی یا اجباری می‌توانند پیش نیاز باشند. درس انتخابی نمی‌توانند پیش نیاز باشند.

دروس مستقل:

دروسی است که انتخاب آنها منوط به انتخاب یا گذراندن درس یا درس دیگری نیست.

آموزش ترکیبی:

یادگیری ترکیبی (Blended Learning) یک راهبرد آموزشی با بهره‌گیری از روش‌های آموزش چهره به چهره (Face-to-Face) (حضور) و آموزش الکترونیکی (e-Learning) (غیرحضور) است.

دروس نظری:

دروسی است که در کلاس درس ارائه می‌شود.

دروس عملی:

دروسی است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارت‌های بالینی یا بخش‌های مربوط به دانشکده ارائه می‌شود.

دروس کارآموزی:

دروسی است که در محیط کار واقعی (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درمانی) و یا در محیط شبیه سازی شده (مرکز مهارت‌های بالینی) برای آموزش مهارت‌های عملی ارائه می‌شود.

دروس کارورزی

دروسی است که در محیط کار واقعی و برای کسب تسلط بر مهارت‌های عملی ارائه می‌شود.

دروس کارآموزی در عرصه:

دروسی است که با هدف آموزش مهارت‌های عملی در عرصه ارائه خدمات بهداشتی درمانی ارائه می‌شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده ۱) شرایط ورود به دوره دکتری عمومی پزشکی به شرح زیر است:

- ۱-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی
- ۱-۲- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج کشور، مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی).
- ۱-۳- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱-۴- برخورداری از سلامت کامل جسم و روان برابر ضوابط مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
- ۱-۵- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی پزشکی برخوردار نباشد، بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد.

تبصره ۲: ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره ۳: پرداخت شهریه، فارغ التحصیلان دوره دکتری عمومی پزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.

ماده ۲) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود، برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳) دانشجوی موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می‌کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجوی برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجوی اخراج خواهد شد.

تبصره ۱: در موارد استثنایی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می‌داند، باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانکه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید، موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت. در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع، از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می‌شود و دانشجوی در این حال موظف است کلیه هزینه‌های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه‌های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره ۵: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آیین نامه و ضوابط مربوط به خود می‌باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده ۵) آموزش دوره دکتری عمومی پزشکی مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده ۶) در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده ۷) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) ۳۴ ساعت، کارآموزی ۵۱ ساعت و کارورزی ۶۸ ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی تدریس می‌شود.

ماده ۸) برنامه دوره دکتری عمومی پزشکی شامل مراحل زیر است:

مرحله اول: علوم پایه

مرحله دوم: مقدمات بالینی

مرحله سوم: کارآموزی بالینی

مرحله چهارم: کارورزی

ماده ۹) در مراحل اول و دوم دوره دکتری عمومی پزشکی، هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی عبارت از ۱۷ هفته آموزشی و دوره تابستانی برابر ۶ هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده ۷ است.

تبصره ۱: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت ۱۷ هفته و ۶ هفته آموزش محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می‌توان درس یا درس‌هایی را در مدتی کوتاه‌تر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درس‌ها را اخذ کرده‌اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد، درسی از میزان مقرر در ماده ۷ این آیین‌نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس‌ها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۱۰) در دوره بالینی (مراحل سوم و چهارم) هر سال تحصیلی مشتمل بر چند بخش آموزش بالینی و دروس تئوری مربوطه است. تعداد بخش‌های دوره بالینی در طول هر سال تحصیلی، با توجه به مدت زمان لازم برای آموزش هر بخش، توسط شورای آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود.

ماده ۱۱) کلیه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی، موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی را اجرا نمایند.

تبصره ۱: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی است. بدیهی است منابع جهت امتحانات جامع علوم پایه، جامع پیش‌کارورزی و آزمون عملی صلاحیت‌های بالینی از طرف وزارت متبوع تعیین می‌شود.

ماده ۱۲) در پایان مرحله اول، امتحان جامع علوم پایه برگزار می‌شود و قبولی در امتحان جامع شرط ورود به مرحله بعدی می‌باشد.

تبصره ۱: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در حداقل ۴۶/۵ واحد از دروس علوم پایه (شامل کلیه دروس علوم پایه به استثنای دروس شناور بین علوم پایه و مقدمات بالینی) و حداقل ۸ واحد از دروس‌های عمومی و کسب میانگین کل ۱۲ از دروس فوق‌الذکر (۴۶/۵ واحد علوم پایه + ۸ واحد دروس عمومی) است.

تبصره ۲: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجویان گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد؛ دانشجویان به صورت مشروط در آزمون شرکت می‌نمایند. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجویان در آن درس مردود شده باشد یا علی‌رغم قبولی، شرایط شرکت در آزمون (مطابق مفاد تبصره ۱) را نداشته باشد. نتیجه آزمون وی کان‌لم‌یکن می‌باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

ماده ۱۳) شرکت در امتحان جامع علوم پایه، تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجویان در امتحان مزبور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی محروم می‌شود.

تبصره ۱: غیبت غیر موجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویانی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می‌شوند، می‌توانند برابر دستورالعمل تغییر رشته دانشجویان دوره‌های دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می‌شوند، مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۸، به رشته دیگری در مقاطع کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته دهد.

ماده ۱۴) شرط ورود به مرحله سوم قبولی در حداقل ۲۹ واحد از دروس اختصاصی مرحله دوم و تمام دروس شناور بین علوم پایه و مقدمات بالینی و کسب میانگین کل ۱۲ از دروس فوق‌الذکر (۲۹ واحد اختصاصی مرحله دوم + ۱۵ واحد از دروس پایه شناور) است.

ماده ۱۵) کارآموزی بالینی شامل آموزش مراقبتهای بهداشتی - درمانی سرپایی در درمانگاههای بیمارستان ها و مراکز عرضه خدمات بهداشتی درمانی کشور، آموزش بر بالین بیماران بستری و درس های نظری است.

تبصره: در طول دوره کارآموزی، گذراندن حداقل ۲۱ ماه کارآموزی طبق برنامه مصوب برای کلیه دانشجویان الزامی است.

ماده ۱۶) در پایان مرحله سوم آزمون جامع پیش کارورزی برگزار می شود و قبولی در این آزمون شرط ورود به دوره کارورزی است.

تبصره ۱: شرط شرکت در آزمون جامع پیش کارورزی، قبولی در واحدهای نظری خاص مرحله کارآموزی (۳۱ واحد) و قبولی در واحدهای کارآموزی بالینی (۶۳ واحد معادل ۲۱ ماه) و قبولی در واحدهای نظری شناور بین مقدمات بالینی و کارآموزی (۷ واحد از دروس تخصصی) و کسب میانگین کل ۱۴ از این دروس و گذراندن کلیه دروس عمومی و ثبت موضوع پایان نامه می باشد.

تبصره ۲: چنانچه نمرات تعدادی از دروس و بخش هایی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع پیش کارورزی اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن درس یا بخش مردود شده باشد یا علی رغم قبولی شرایط شرکت در آزمون (مطابق مفاد تبصره ۱) را نداشته باشد. نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس یا بخش مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

تبصره ۳: قبول شدگان آزمون جامع پیش کارورزی، بر اساس رتبه ای که با توجه به فرمول زیر:

نمره تراز شده آزمون پیش کارورزی بر اساس میانگین + (میانگین سه مرحله اول $\times ۲$)

۳

کسب می کنند، در انتخاب بخش های موجود برای گذراندن مرحله کارورزی، حق تقدم خواهند داشت.

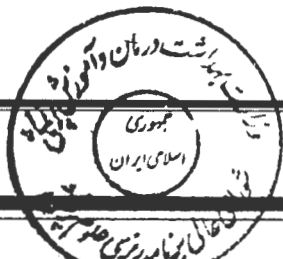
برای مثال: چنانچه میانگین سه مرحله اول دانشجویی ۱۵ و نمره او در آزمون پیش کارورزی ۱۸۰ از ۲۰۰ باشد (نمره تراز شده آزمون پیش کارورزی او بر اساس میانگین ۱۸ می شود)، رتبه او بر اساس فرمول بالا، به صورت زیر محاسبه می شود.

$$۱۶ = ۱۸ + (۱۵ \times ۲)$$

۳

ماده ۱۷) شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مزبور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم است.

تبصره: دانشجویانی که به علت مردود شدن در امتحان جامع پیش کارورزی از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می شوند، می توانند بر اساس دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به یکی از مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته دهند.

ماده ۱۸) طول دوره کارورزی ۱۸ ماه می‌باشد و گذراندن ۱۷ ماه کارورزی طبق برنامه مصوب برای کارورزان الزامی است. دانشجوی در طول دوره کارورزی می‌بایست از یک ماه مرخصی استفاده نماید. قبولی در آزمون عملی صلاحیت های بالینی جزو شرایط فراغت از تحصیل می باشد، لذا دانشجویان در دوره کارورزی یا پایان دوره کارورزی، در سقف سنوات آموزشی باید در این آزمون شرکت نموده و نمره قبولی کسب نمایند.

تبصره ۵: حداقل میانگین کل مرحله کارورزی ۱۴ می باشد.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۹) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی، طبق برنامه مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

ماده ۲۰) دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم دوره دکتری پزشکی باید حداقل ۱۲ و حداکثر تا ۲۰ واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم، دانشجوی از رعایت شرط حداقل ۱۲ واحد معاف است.

تبصره ۲: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: در مواردی که دانشجوی حداکثر ۲۴ واحد باقیمانده برای گذراندن هر یک از مراحل اول و دوم را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تأیید دانشکده می تواند کلیه آن واحدها را در آن نیمسال بگذراند.

تبصره ۴: در دوره تابستانی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از ۶ واحد درسی نمی باشد.

ماده ۲۱) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاه‌ها که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره ۱: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و بر اساس پیشنهاد گروه‌های آموزشی است.

تبصره ۲: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاه‌ها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره ۳: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها در هر یک از مواد امتحانی را در اختیار دانشگاه‌های ذیربط قرار می دهد.

تبصره ۴: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویان که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده ۲۲) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی ۱۰ سال است، که ۵ سال اول به طی مراحل اول و دوم آموزش پزشکی و ۵ سال باقیمانده به طی مراحل سوم و چهارم آن اختصاص دارد.

تبصره ۱: دانشجویی که نتواند در مدت ۴ سال اول دوره آموزش پزشکی از امتحان جامع علوم پایه، نمره قبولی کسب کند و یا در مدت ۵ سال اول، مراحل اول و دوم آموزش پزشکی را به پایان برساند، از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می‌شود و در صورتی که میانگین نمرات درس‌هایی که گذرانده حداقل ۱۰ باشد، می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته تغییر رشته بدهد.

تبصره ۲: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت ۳ سال از شروع دوره بالینی به دوره کارورزی راه یابد و یا در مدت ۵ سال مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی را به پایان برساند و در آزمون عملی صلاحیت‌های بالینی نمره قبولی کسب نماید، با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر ۱۲ ماه دیگر قابل تمدید است. مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده ۲۳ حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و دوره‌های کارآموزی و کارورزی الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۲۴ ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از ۴، عملی و آزمایشگاهی از ۲، کارآموزی، کارورزی از ۱ مجموع ساعات آن درس یا بخش نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس یا بخش صفر محسوب می‌شود.^{۱۷}^{۱۷}

تبصره ۱: غیبت تا سقف مشخص شده در ماده ۲۴، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تأیید دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس یا بخش، بیش از میزان تعیین شده در ماده ۲۴ باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می‌گردد. در این حال رعایت حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۲۵ غیبت غیر موجه در امتحان هر درس یا بخش به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس یا بخش و غیبت موجه در امتحان درس یا هر بخش باعث حذف آن درس یا بخش می‌گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۲۶) دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم تا دو هفته پس از شروع نیمسال، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف و یا دو درس دیگر اخذ نماید، یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جا به جا نماید، مشروط بر این که تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده ۲۰ تجاوز نکند.

تبصره ۱: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده ۲۴) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره ۲: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده ۲۷) در صورت اضطرار، دانشجو در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی می‌تواند تا ۵ هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از درس های نظری یا عملی خود را با تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس پیش از میزان تعیین شده در ماده ۲۴ نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۲۸) حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشکده، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشکده است.

تبصره ۵: حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشکده امکان پذیر است.

ماده ۲۹) حذف و تعویض بخش در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی در صورت تایید شورای آموزشی دانشکده تنها در مدت زمان تعیین شده توسط آموزش دانشکده مجاز است.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۳۰ ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیت های آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس هستند.

ماده ۳۱ ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در دوره های کارآموزی بالینی و کارورزی، با توجه به موارد زیر انجام می شود:

۳۱-۱- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران، مراجعین و کارکنان بخش

۳۱-۲- حضور مرتب و تمام وقت در بخش، کلاس های مربوط و انجام کشیک های محوله بر اساس برنامه تنظیمی بخش

۳۱-۳- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران

۳۱-۴- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از دوره های کارآموزی بالینی و کارورزی

۳۱-۵- شرکت در امتحان پایانی بخش و کسب نمره لازم

ماده ۳۲ برگزاری امتحان کتبی در پایان هر درس از دروس مراحل اول و دوم آموزش پزشکی و درس های نظری دوره کارآموزی بالینی الزامی است.

تبصره: امتحان بخش های بالینی در دوره های کارآموزی و کارورزی در پایان هر بخش انجام می شود.

ماده ۳۳ نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو بر اساس مفاد مندرج در مواد ۳۰ و ۳۱ به صورت نمره تعیین می شود و نمره دانشجو در هر درس یا هر بخش به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می شود.

تبصره: نتیجه ارزشیابی دروس آداب پزشکی به صورت کیفی تعیین می شود و در مجموع معدل محاسبه نمی گردد.

ماده ۳۴ حداقل نمره قبولی در درس های پایه و عمومی ۱۰ و حداقل نمره قبولی در هر یک از درس های تخصصی و بخش های مربوط به مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی ۱۲ است. دانشجویی که در هر یک از درس ها یا بخش ها حداقل نمره قبولی را کسب ننماید، در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن درس یا بخش است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود.

تبصره: چنانچه دانشجو پس از اخذ مجدد درس یا بخش مردودی، در اولین فرصت، در آن درس یا بخش نمره ۱۶ و بالاتر اخذ نماید، نمره مردودی او حذف و در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجو محاسبه نخواهد شد. تعداد دفعات مجاز استفاده از مفاد این تبصره ۴ بار در کل دوره دکتری عمومی پزشکی است. چنانچه دانشجو پس از اخذ درس یا بخش مردودی در اولین فرصت، مجدداً مردود و پس از اخذ مجدد در فرصت های بعدی نمره ۱۶ و بالاتر کسب نماید. مشمول مفاد این تبصره نمی باشد و هیچ یک از نمرات مردودی او حذف نخواهد شد.

ماده ۳۵) استاد یا اساتید هر درس یا هر بخش موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس یا بخش را حداکثر ظرف ده روز پس از برگزاری امتحان آن درس، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتبا به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده ۳۶) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده ۳۷) در پایان هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی نیز، میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس یا بخش در نمره آن درس یا بخش ضرب می شود و مجموع حاصل ضرب ها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود، نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب می شود.

ماده ۳۸) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسالی از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی نباید از ۱۲ کمتر باشد، در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از ۱۲ واحد باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد و لیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش پزشکی، تعداد واحد ها کمتر از ۱۲ واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار کتبا به وی و اولیاء او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۹) دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی، در نیمسال آخر تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، تصمیم گیری در خصوص ارائه بیش از ۱۴ واحد درسی به دانشجوی مشروط به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از ۲۰ واحد نباید باشد.

ماده ۴۰) دانشجویی که در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی برای ۳ نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانده است حداقل ۱۰ باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۴۱) دانشجویی که میانگین پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی را مطابق مفاد قید شده در فصل دوم آیین نامه آموزشی را نتواند کسب نماید. در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می تواند درس ها یا بخش هایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده است، جهت جبران کمبود میانگین تکرار کند. در غیر این صورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل محسوب خواهد شد.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو درس ها یا بخش هایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده است، جهت جبران کمبود میانگین هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نماید و نمره بالاتر از ۱۲ (دروس پایه) و ۱۴ (دروس تخصصی و بخش ها) اخذ نماید. نمره قبلی او در میانگین مرحله مربوطه محاسبه نخواهد شد، لیکن در میانگین کل محاسبه خواهد شد. لازم به ذکر است، این مصوبه شامل نمرات مردودی نمی باشد.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجو درس ها و بخش های با نمرات کمتر از ۱۴ را جهت جبران کمبود میانگین هر یک از مراحل سوم و چهارم دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نموده بالاتر از ۱۴ کسب کرده و لیکن کمبود میانگین کل آن مرحله جبران نشده باشد، ضمن رعایت سایر مقررات آموزشی می تواند مجدداً همان درس ها و بخش ها را علیرغم داشتن نمره بالاتر از ۱۴ تکرار نماید تا کمبود میانگین مرحله مربوطه جبران شود. بدیهی است که نمرات درس های تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین کل مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجویی، تعدادی از درس ها یا بخش هایی را که در آن ها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده، جهت جبران میانگین کل هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نماید و در درس یا بخش تکراری مردود شود، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبلی، ردی و تکراری میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب رسیده باشد، قبلی قبلی او در آن درس یا بخش ملاک عمل است و دانشجو می تواند وارد مرحله بعدی شود و در صورتی که

میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب نرسیده باشد دانشجوی در آن درس یا بخش مردود است و علی‌رغم اینکه قبلاً نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس یا بخش را تکرار نماید.

تبصره ۴: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند. یا علی‌رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانیده است حداقل ۱۰ باشد، می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی و کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۴۲) دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می‌شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می‌تواند برای تحصیل مجدد در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی دانشگاه پذیرنده می‌تواند واحدهایی را که دانشجوی در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آن‌ها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۴۳) دانشجوی پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی می‌تواند در طول مراحل اول و دوم آموزش پزشکی حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب و در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی حداکثر تا سقف ۶ ماه متوالی با احتساب در سنوات از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره ۱: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجوی در نیمسال اول با شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی در هر مرحله محسوب می‌شود.

تبصره ۳: دانشجوی در مرحله کارورزی می‌بایست از یک ماه مرخصی استفاده نماید.

ماده ۴۴) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال برای هر یک از مراحل اول و دوم و حداقل دو هفته قبل از شروع هر بخش برای هر یک از مراحل سوم و چهارم، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم‌گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام‌نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می‌باشد.

ماده ۴۵) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می‌توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از دو نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۴۶) دانشجویانی که گواهی؛ عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می‌توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۴۷) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. در این صورت دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد و آن نیمسال به عنوان مرخصی برای وی محسوب شده و اجازه تحصیل در آن نیمسال را ندارد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد و دانشجو پس از آن حق بازگشت به تحصیل را ندارد.

تبصره ۵: دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال

ماده ۴۸) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده ۴۹) انتقال دانشجو با توافق دانشگاه های مبدأ و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

۴۹-۱- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدأ از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

۴۹-۲- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد.

۴۹-۳- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

۴۹-۴- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل ۱۲ باشد.

۴۹-۵- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل، از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره ۱: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد سپرده اند، با رعایت شرایط ماده ۴۹ و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره ۲: انتقال دانشجویان جدیدالورود از تهران به شهرستان ها و از دانشگاه های تیپ یک به سایر دانشگاه های غیر تیپ یک در بدو قبولی به شرط موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد امکان پذیر است.

ماده ۵۰) در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده، خارج از شرایط مذکور در ماده ۴۹ (به استثنای شرط ۱) انجام می شود:

۵۰-۱- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

۵۰-۲- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی دانشکده قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد و ضرورت انتقال وی محرز باشد.

۳-۵۰- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر به تایید مراجع ذیربط، در شهر دیگری باشد.

تبصره ۱: هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره ۲: اشتغال به کار همسر دانشجو در تهران باید به صورت رسمی یا پیمانی دولت باشد و مشاغل آزاد یا خصوصی در اولویت بعدی، در صورت وجود ظرفیت با نظر شورای انتقال قرار خواهند گرفت.

تبصره ۳: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت، ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره ۴: در موارد استثنایی، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجو باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره ۵: صحت هر یک از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده ۵۱) انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده ۵۰.

ماده ۵۲) انتقال از دانشگاه های غیر دولتی به دانشگاه های دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد، با رعایت ضوابط مربوط بلامانع است.

ماده ۵۳) انتقال فرزندان اعضاء هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۵۴) انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۵۵) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدأ تسلیم کند.

ماده ۵۶) دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه با درخواست و ریزنمرات دانشجو به دانشگاه مقصد ارسال نماید و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبدا اعلام دارد.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبدا به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدا قطع می شود.

ماده ۵۷) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۰ است، بر عهده دانشگاه مقصد می باشد. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبدأ اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محاسبه می شود.

تبصره ۲: عدم پذیرش دروس با نمره کمتر از ۱۲ مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مراحل قبلی تسری ندارد.

ماده ۵۸) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده ۵۹) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یکبار مجاز است.

فصل نهم

دانشجویان میهمان

ماده ۶۰: در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با توافق دانشگاه های مبدأ و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

ماده ۶۱: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه، از دانشگاه های حضوری به غیر حضوری، از دانشگاه های دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.

تبصره: در موارد خاص، جهت جلوگیری از افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان، در صورت تائید شورای آموزش دانشگاه، دانشجوی دوره دولتی می تواند تعدادی از دروس خود را به صورت میهمان در واحد شهریه پرداز همان دانشگاه یا دانشگاه دیگر با رعایت سایر قوانین و مقررات بگذراند.

ماده ۶۲: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط به این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد.

تبصره: میهمانی دانشجویان جدیدالورود از تهران به شهرستان ها و از دانشکده های تیپ یک به سایر دانشگاه های غیر تیپ یک در بدو قبولی به شرط موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد امکان پذیر است.

ماده ۶۳: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد، به شرط آن که تعداد واحدهای درسی مذکور از ۱۰ واحد کمتر باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدأ و مقصد در آن نیمسال از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

تبصره: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت بایستی با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدأ و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۶۴: تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تک درس یا تمام وقت)، در یک یا چند دانشگاه می گذراند نباید از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره ۱: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می گذراند عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور می گردد.

تبصره ۲: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد ۱۲ می باشد. واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده ۶۵) چنانچه دانشجوی دروس دوره میهمانی (حداکثر ۴۰ درصد و حداقل ۳۰ درصد کل واحدهای دوره) را با میانگین ۱۵ و بالاتر گذرانده باشد با موافقت دانشگاه مبدأ و مقصد می تواند بیش از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره میهمان شود.

تبصره ۱: در صورت افت تحصیلی دانشجوی، میانگین کمتر از ۱۵ در هر نیمسال، میهمانی دانشجوی لغو و دانشجوی به دانشگاه مبدأ باز می گردد.

تبصره ۲: رسیدگی به امور آموزشی دانشجوی (در طول دوره میهمانی بیش از ۴۰ درصد) بر عهده دانشگاه مبدأ و با هماهنگی دانشگاه مقصد است.

تبصره ۳: معرفی دانشجوی به آزمون های جامع علوم پایه، جامع پیش کارورزی و آزمون عملی صلاحیت های بالینی (در طول دوره میهمانی بیش از ۴۰ درصد) به عهده دانشگاه مقصد و با هماهنگی دانشگاه مبدأ است.

تبصره ۴: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که بیش از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره میهمان بوده است، توسط دانشگاه مبدأ صادر می گردد.

ماده ۶۶) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدأ صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده ۶۷) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در طول دوران تحصیل خود می‌تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

۱-۶۷- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲-۶۷- حداقل یک نیمسال تحصیلی و حداکثر یک سوم کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

۳-۶۷- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

۴-۶۷- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می‌شوند، براساس دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاه‌های اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: تغییر رشته به رشته‌هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش‌بینی شده است، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۴: دانشجوی در طول تحصیل خود تنها برای یک بار می‌تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین مندرج در تبصره ۱ همین ماده.

ماده ۶۸) تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین‌تر با رعایت مقررات ماده ۶۷ امکان‌پذیر است.

ماده ۶۹) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت، در رشته جدید ثبت‌نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت‌نام، اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۱: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات آموزشی رشته قبلی می‌باشد.

تبصره ۲: اقدام نکردن دانشجو برای ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می‌شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می‌شود.

ماده ۷۰) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال بلامانع است.

ماده ۷۱) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط درس هایی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن درس ها نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می گردد، ولی نمرات درس های پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتی که تعداد واحدهای درس های پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده ۷۲) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم کند.

ماده ۷۳) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده ۶۷ (به استثنای بند یک) معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو، در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوطه را نداشته باشد، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۷۴) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاه‌ها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط زیر مجاز است:

۱-۷۴- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

۲-۷۴- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

۳-۷۴- محتوای آموزشی درس‌های گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد.

۴-۷۴- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

تبصره ۱: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.

تبصره ۲: معادل سازی و پذیرفتن درس‌ها توسط گروه‌های آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می‌شود.

ماده ۷۵) نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی‌شود، ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره: به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می‌شود.

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده ۷۶) پایان نامه بخشی از دوره دکتری عمومی پزشکی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۷۷) دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی می‌بایست از شروع دوره کارآموزی تا قبل از شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.

تبصره: دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی چنانچه موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی نمی‌باشند.

ماده ۷۸) استاد راهنما با درخواست دانشجو، موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تأیید شورای پژوهشی دانشکده می‌توان از اعضای هیأت علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره ۲: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو می‌تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده ۷۹) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تأیید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

تبصره: سقف تعداد پایان نامه‌های دوره دکتری عمومی پزشکی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می‌شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیأت علمی دانشکده مربوطه ضرب در عدد ۲ بدست می‌آید. در دانشکده‌هایی که تعداد اعضای هیأت علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیأت علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیأت علمی بر اساس مرتبه دانشگاهی وی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر ۳ پایان نامه از دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور هم زمان می‌تواند راهنمایی نماید.

ماده ۸۰) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده ۸۱) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده ۸۲) هر دانشجو باید یک موضوع را به عنوان پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تأیید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می‌باشد:

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه‌ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

ماده ۸۳) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:

الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه

تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یکسال باشد.

ماده ۸۴) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و

تحلیل داده‌ها و انواع آزمون‌های آماری و مراحل انجام کار)

ز: نتایج (استفاده از آزمون‌های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر

مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت‌های پژوهش، نتیجه‌گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده ۸۵) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می‌باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی، چکیده به

زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده ۸۶) هیأت داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را بر عهده دارند از اعضای زیر تشکیل می شود:

- ۱- استاد یا استادان راهنما
- ۲- استاد مشاور (در صورت وجود)
- ۳- نماینده شورای پژوهشی دانشکده
- ۴- نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه

۵- یک عضو از اعضای هیأت علمی یا محققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی مربوطه

تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیأت علمی باید حداقل استادیاری باشد، در شرایط خاص پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده می تواند مربی باشد. در خصوص محققان و متخصصان و صاحب نظران، داشتن مدرک دکترای تخصصی الزامی است.

ماده ۸۷) ارزشیابی پایان نامه ها توسط هیأت داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت می گیرد و با توجه به نمرات مربوط به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می شوند.

پایان نامه های با نمره ۱۹ تا ۲۰	• عالی
پایان نامه های با نمره ۱۷ تا ۱۸/۹۹	• بسیار خوب
پایان نامه های با نمره ۱۴ تا ۱۶/۹۹	• خوب
پایان نامه های با نمره کمتر از ۱۴	• غیر قابل قبول

تبصره: پایان نامه هایی می توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلات علمی معتبر داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده ۸۸) کلیه دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجو در چهارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی رغم اینکه کلیه واحدهای درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده ۸۹) تعداد واحدها و نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت و دانشجو از رعایت حداکثر واحدهای مجاز در آخرین نیمسال تحصیلی معاف است.

ماده ۹۰) زمان فارغ التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحدهای درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده باشد و در آزمون عملی صلاحیت های بالینی قبول شود. (هر کدام که مؤخر باشد).

ماده ۹۱) کلیه حقوق مکتسب از پایان نامه متعلق به دانشگاه است.

فصل سیزدهم فراغت از تحصیل

ماده ۹۲) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی و مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی و پایان نامه را طبق برنامه مصوب بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد و در آزمون عملی صلاحیت های بالینی نیز قبول شود، فارغ التحصیل دوره دکتری عمومی پزشکی شناخته می شود.

ماده ۹۳) این آیین نامه در ۱۳ فصل، ۹۳ ماده و ۹۶ تبصره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ به تصویب رسید و از ابتدای سال تحصیلی ۱۳۹۶/۱۳۹۷ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند، لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا، کلیه آیین نامه ها و بخش نامه های قبلی مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.

